

УКРАЇНА

**ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
НІЖИНСЬКА МІСЬКА РАДА
НІЖИНСЬКА ГІМНАЗІЯ № 3**

НАКАЗ

30 травня 2025

№ 153

м. Ніжин

**Про затвердження Операційного плану
та організацію роботи
щодо виконання Стратегії розвитку
інклюзивного освітнього середовища
на 2025/2029 роки**

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 червня 2024 р. № 527-р «Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки» , «Методичних рекомендацій для сільських, селищних і міських голів територіальних громад з питань інклюзивного освітнього середовища в територіальних громадах», розроблених Міністерством освіти і науки України (лист МОНУ від 28.04.2025 року №1/8460), наказу Управління освіти Ніжинської міської ради Чернігівської області від 29.05.2025 № 56 «Про затвердження та організацію роботи щодо виконання Стратегії розвитку інклюзивного освітнього середовища на 2025/2029 роки в закладах та установах, підпорядкованих Управлінню освіти Ніжинської міської ради»,

НАКАЗУЮ:

1. Проводити перспективне та поточне планування роботи Ніжинської гімназії № 3 із врахуванням Стратегії розвитку інклюзивного освітнього середовища на 2025/2029 роки в закладах та установах, підпорядкованих Управлінню освіти Ніжинської міської ради, затвердженої наказом Управління освіти Ніжинської міської ради Чернігівської області від 29.05.2025 № 56.

Відтепер

2. Розробити та затвердити Операційний план заходів з реалізації у 2025-2029 роках Стратегії розвитку інклюзивного освітнього середовища на 2025/2029 роки в закладах та установах, підпорядкованих Управлінню освіти Ніжинської міської ради в Ніжинській гімназії № 3(додаток 1).

3. Визначити особами, відповідальними за організацію виконання Операційного плану щодо реалізації Стратегії розвитку інклюзивного освітнього середовища на 2025/2029 роки в Ніжинській гімназії № 3, ДАНИЛЕНКО Ольгу та ІКАЛЬЧИК Антоніну, заступників директора з навчально-виховної роботи, БАРБАШИНУ Олену, заступника директора з виховної роботи, Ірину РОВЕНЧИН, заступника директора структурного підрозділу закладу позашкільної освіти «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді».

3.1. Створити та своєчасно оновлювати на сайті Ніжинської гімназії № 3 рубрику «Інклюзивна освіта».

ДАНИЛЕНКО Ользі, ІКАЛЬЧИК Антоніні,
БАРБАШИНІЙ Олені, РОВЕНЧИН Ірині,
відповідальним особам,
ЯРЕМЕНКО Наталії, відповідальній за сайт,
відтепер

3.2 Проводити (два рази на рік) самооцінювання Ніжинської гімназії № 3 з питань розвитку інклюзивного освітнього середовища з використанням індикаторів оцінювання для визначення рівня оцінювання (додаток 2).

4. Забезпечити виконання Операційного плану заходів з реалізації у 2025-2029 роках Стратегії розвитку інклюзивного освітнього середовища на 2025/2029 роки в закладах та установах, підпорядкованих Управлінню освіти Ніжинської міської ради в Ніжинській гімназії № 3.

Педагогічному колективу,

відтепер

5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор Ніжинської гімназії № 3

Вікторія ПУШКІНА

Додаток 1
до наказу
Ніжинської гімназії № 3
від 30 травня 2025 року № 153

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Ніжинської гімназії № 3
Ніжинської міської ради
Чернігівської області
від 30.05.2024 № 153

**Операційний план щодо реалізації Стратегії розвитку інклюзивного освітнього середовища на 2025/2029 роки
в Ніжинській гімназії № 3 Ніжинської міської ради Чернігівської області
(2025/2026 н.р.)**

№ з/п	Напрямок діяльності	Заходи	Цільова аудиторія	Термін виконання заходу
ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ІНКЛЮЗИВНОСТІ				
1.	Організація освітнього процесу, орієнтованого на дитину	Сприяти розширенню мережі класів(груп) для дітей з ООП та забезпечувати відповідні умови(кадрові, фінансові) для їх відкриття з дотриманням нормативно – правової бази	Адміністрація	Із червня 2025 року
2	Забезпечення комфортного психологічного середовища	Тренінг УО, ІРЦ, МЦПРПП «Як створити комфортний простір для кожного»	ЗДНВР, вчителі, практичний психолог, асистент вчителя	Листопад 2025 року

3	Розвиток толерантного ставлення до дітей з ООП, запобігання дискримінації та булінгу	Вебінар УО, ІРЦ, МЦПРПП «Толерантне ставлення до дітей з ООП»	Вчителі інклюзивного класу, вихователь ГПД, психолог, соціальні педагоги, асистент вчителя, асистенти вихователя	Лютий 2026 року
4	Організація освітнього процесу, орієнтованого на дитину	Тренінг УО, ІРЦ, МЦПРПП «Рівні підтримки для дітей з ООП: зміни та виклики»	ЗДНВР, вчителі, практичний психолог, асистент вчителя	Квітень 2026 року
ДОСТУПНІСТЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА				
1	Адаптація прилеглої території	Поточний ремонт по відновленню рівних та твердих пішохідних доріжок.	Заступник директора з ГР	2025/2026 навчальний рік
2	Забезпечення безперешкодного доступу до будівлі	Облаштування поручнів та пандусів.	Заступник директора з ГР	2025/2026 навчальний рік
3	Створення доступного внутрішнього простору	Забезпечення навчальних кабінетів та інших приміщень допоміжними технологіями та матеріалами.	Адміністрація	Протягом року
4		Воркшоп УО, ІРЦ, МЦПРПП «Створення ресурсних кімнат та використання сенсорних матеріалів»	ЗДНВР, асистент вчителя	Вересень 2025 року
ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ				
1	Оволодіння методами та прийомами індивідуалізації навчання для дітей з ООП, навчання з питань розробки та адаптації навчальних матеріалів, опанування стратегій управління	Семінар за участю спеціаліста УО та вихователів- методистів «Розуміння інклюзії: основні принципи та законодавство»	ЗДНВР	Жовтень 2025 року

2	поведінкою та створення підтримуючого середовища	Семінар «Класифікація та виявлення труднощів у дітей з ООП: від теорії до практики»	Педагогічні працівники	Грудень 2025 року
3	Вивчення навчально-методичної літератури та обмін досвідом	Створення платформи УО з обміну досвідом з впровадження інклюзивного навчання	Учасники освітнього процесу	Січень 2026 року
4		Вебінар «Створення індивідуальної програми розвитку (ІПР): від розробки до реалізації»	Учасники команди супроводу	Березень 2026 року
5		Аналіз та узагальнення результатів опитування з розвитку інклюзивного середовища у закладах освіти	Педагогічні працівники, батьки	Травень 2026 року
6		Відвідування закладів освіти з успішними моделями інклюзії.	Педагогічні працівники	Протягом року
МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ З ПИТАНЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ГРОМАДАХ				
1	Координація співпраці з питань інклюзивної освіти між закладами освіти	Круглий стіл УО «Інклюзивний заклад освіти – ознака сучасного гуманітарного суспільства»	Адміністрація	Грудень 2025 року
2	Налагоджена співпраця закладів освіти та громади з фахівцями ІРЦ, залучення їх до необхідної підтримки дітей з ООП	Воркшоп від фахівців ІРЦ «Командна робота у створенні інклюзивного середовища»	Педагогічні працівники	Лютий 2026
3		Семінар-практикум від фахівців ІРЦ «Міжвідомча взаємодія в системі підтримки дітей з ООП»	Психолог, соціальний педагог	Квітень 2026 року
РОБОТА З БАТЬКАМИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ				

1	Залучення батьків осіб з ООП до освітнього процесу	Створення у закладах освіти груп підтримки для батьків осіб з ООП	ЗДНВР, педагогічний колектив	2025/2026 навчальний рік
2	Формування довіри та партнерства	Круглий стіл за планом УО «Взаємодія з батьками у забезпеченні доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами: батьки-партнери»	Адміністрація, педагогічні працівники	Вересень 2025 року
3	Інформування та підвищення обізнаності батьків осіб з ООП щодо прийняття особливостей дитини, її	Ресурсна зустріч фахівців УО для батьків дітей з ООП: Розвиток життєстійкості засобами арт-терапії.	Батьки здобувачів освіти з ООП	Жовтень 2025 року
4	раннього розвитку з подальшим обранням індивідуальної освітньої траєкторії дитини.	Практичні кейси від УО: <u>Розвиток дрібної моторики як складової процесу активізації мовлення дітей з ООП.</u>	Вчителі, асистенти вчителів, батьки осіб з ООП	Листопад 2025 року
5	Залучення батьків осіб з ООП до освітнього процесу	Практичний івент: Запуск мовлення у осіб раннього дошкільного віку через ігрову діяльність.	Батьки осіб з ООП	Грудень 2025 року
6		Сенсорне виховання за методикою Монтессорі: практичні інструменти для роботи вдома.	Батьки осіб з ООП	Січень 2026 року
7		Нейроігри та кінезіологічні вправи на корекційно-розвиткових заняттях у роботі з особами з особливими освітніми потребами.	Батьки осіб з ООП	Лютий 2026 року

8		Майстер-клас. Розвиток академічних навичок шляхом використання сенсорної інтеграції на заняттях з лікувальної фізкультури для дітей з особливими освітніми потребами.	Батьки осіб з ООП	Березень 2026 року
9	Формування довіри та партнерства	Тренінг для батьків. Інклюзія – життя без бар'єрів. Розуміння інклюзії - рівність прав.	Батьки осіб з ООП	Квітень 2026 року

**ПРИМІРНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ САМООЦІНЮВАННЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З ПИТАНЬ РОЗВИТКУ
ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Рівень оцінювання			
		В (високий)	Д (достатній)	ВП (вимагає покращення)	Н (низький)
КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ І. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ІНКЛЮЗИВНОСТІ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ					
1.1. Повага до особистості та сім'ї	1.1.1. Врахування культурних та соціальних особливостей родин в освітніх програмах і заходах				
	1.1.2. Рівень задоволеності сімей осіб з ООП умовами для їхньої інтеграції в освітнє середовище				
1.2. Забезпечення комфортного психологічного середовища	1.2.1. Наявність програм розвитку емоційного інтелекту педагогів, учнів та батьків				
	1.2.2. Впровадження заходів для підтримки толерантного спілкування між учасниками освітнього процесу				

	1.2.3. Оцінка емоційного стану учасників освітнього середовища				
1.3. Розвиток толерантного ставлення та підтримка багатоманітності	1.3.1. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на підвищення обізнаності про інклюзію				
	1.3.2. Рівень прийняття багатоманітності учасниками освітнього процесу				
1.4. Розробка та впровадження політик запобігання дискримінації та булінгу	1.4.1. Наявність затверджених антидискримінаційних і антибулінгових профілактичних програм у закладах освіти				
	1.4.2. Оцінка зменшення кількості випадків булінгу та дискримінації завдяки реалізації відповідних програм				
1.5. Доступність, безбар'єрність і безпечність освітнього простору	1.5.1. Відповідність закладу нормам архітектурної доступності				
	1.5.2. Рівень задоволеності учасників освітнього процесу безпечністю середовища				
1.6. Створення індивідуальної моделі підтримки	1.6.1. Відсоток учнів з ООП, для яких розроблено індивідуальні програми розвитку (ІПР)				
	1.6.2. Рівень задоволення потреб здобувачів освіти з ООП				

1.7. Організація освітнього процесу, орієнтованого на дитину	1.7.1. Наявність у закладі освіти адаптованих і модифікованих навчальних програм для осіб з ООП				
	1.7.2. Рівень забезпечення педагогів необхідними ресурсами та методичними матеріалами для належної організації інклюзивного навчання				
	1.7.3. Рівень підвищення результатів навчання здобувачів освіти з ООП				
1.8. Коректність у звертаннях і використанні термінології стосовно осіб з ООП	1.8.1. Рівень обізнаності мешканців учасників освітнього процесу про принципи толерантного мовлення та недискримінаційної термінології				
	1.8.2. Проведення навчань для педагогів та інших працівників громади щодо етичної комунікації				
КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ II. ДОСТУПНІСТЬ ТА БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА					
2.1. Освітній простір забезпечує безпечні та комфортні умови для всіх учасників освітнього процесу	2.1.1. Територія закладу освіти є безпечною, має відповідне облаштування (відсутність небезпечних зон, організація належного підходу до будівель)				
	2.1.2. Будівлі закладу освіти відповідають стандартам безпеки та комфорту (зокрема, забезпечено належний стан меблів і покриття підлоги)				

(відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018)	2.1.3. Заклади освіти мають спортивні та ігрові майданчики, доступні для дітей з ООП				
	2.1.4. На території закладів забезпечено освітлення у вечірній та нічний час для безпеки учнів і працівників				
	2.1.5. Приміщення та територія закладів освіти оснащені пандусами для забезпечення безбар'єрного доступу				
	2.1.6. Наявні засоби регулювання руху транспорту поблизу закладу освіти для забезпечення безпеки учнів				
2.2. Приміщення та територія освітніх закладів облаштовані з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування	2.2.1. Території закладу освіти облаштовуються з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування, архітектурної доступності відповідно до вимог ДБН				
	2.2.2. Приміщення закладу освіти громади облаштовуються з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування				
	2.2.3. Освітнє середовище планується так, щоб забезпечити комфортне та рівноправне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від їхніх можливостей				
	2.2.4. Створені та облаштовані ресурсні кімнати				

2.3. Забезпечення інформаційної доступності	2.3.1. Інформаційні ресурси закладу освіти оформлені у доступних форматах (шрифт Брайля, озвучення тексту тощо)				
	2.3.2. Інклюзивність офіційних веб-ресурсів				
2.4. Освітній процес у закладах освіти доступний для всіх здобувачів освіти та організовується з урахуванням потреб усіх здобувачів освіти	2.4.1. Дотримання норм щодо кількості осіб з ООП у класах і групах з інклюзивним навчанням у закладі освіти, що забезпечує ефективну взаємодію всіх учасників освітнього процесу				
	2.4.2. Забезпечення закладу освіти навчально-методичними та наочно-дидактичними посібниками, а також допоміжними засобами навчання відповідно до індивідуальних потреб осіб з особливими освітніми потребами				
	2.4.3. Адаптація та/або модифікація навчального матеріалу для здобувачів освіти з ООП з урахуванням їхніх можливостей				
	2.4.4. Організація роботи з дітьми з особливими освітніми потребами у позаурочний час, з урахуванням їхніх можливостей і потреб				
	2.4.5. Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП, що сприяє їхньому навчальному й соціальному розвитку.				

	2.4.6. Задоволення потреб осіб з ООП у фізичному супроводі під час їх перебування в закладі освіти для забезпечення комфортного й безпечного освітнього середовища				
КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ III. ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ					
3.1. Організація професійного розвитку педагогів і фахівців	3.1.1. Забезпечення проходження курсів підвищення кваліфікації педагогів і фахівців, які працюють з особами з ООП				
	3.1.2. Забезпечення педагогів доступом до сучасних навчально-методичних матеріалів з інклюзивної освіти				
	3.1.3. Регулярна участь педагогів у професійних конференціях, семінарах, форумах та заходах з обміну досвідом				
3.2. Забезпечення закладів освіти фахівцями	3.2.1. Ступінь укомплектованості закладу освіти кадрами для роботи з особами з ООП				
	3.2.2. Співпраця із закладами вищої освіти для залучення молодих фахівців				
	3.2.3. Рівень задоволеності фахівців умовами праці, зокрема доступністю методичних матеріалів і обладнання				

3.3. Обмін досвідом та наставництво	3.3.1. Наявність професійних спільнот для педагогів і фахівців, які працюють з особами з ООП				
	3.3.2. Функціонування програми наставництва, що підтримує нових педагогів у роботі з особами з ООП				
3.4. Популяризація інклюзивного навчання серед працівників закладів освіти	3.4.1. Проведення інформаційних кампаній з метою формування позитивного ставлення до інклюзії серед освітян				
	3.4.2. Наявність системи мотивації для педагогів, які досягли успіхів у роботі в інклюзивному освітньому середовищі (премії, відзнаки тощо)				
КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ IV. РОБОТА З БАТЬКАМИ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ					
4.1. Інформування та підвищення обізнаності батьків осіб з ООП	4.1.1. Проведення регулярних інформаційних кампаній про права осіб з ООП, навички ефективної взаємодії з дитиною, доступ до ресурсів громади та послуг ІРЦ				
	4.1.2. Запровадження програм, що допомагають батькам усвідомити їхню роль у підтримці розвитку дітей з ООП.				
	4.1.3. Забезпечення доступу батьків до друкованих матеріалів, онлайн-ресурсів, гарячих ліній та консультацій				

4.2. Залучення батьків осіб з ООП до освітнього процесу	4.2.1. Рівень залученості батьків осіб з ООП до освітнього процесу, зокрема врахування їхньої думки при прийнятті рішень щодо вдосконалення освітнього середовища та при розробці ППР				
	4.2.2. Створення механізмів для регулярної взаємодії між батьками, педагогами та фахівцями ІРЦ				
4.3. Формування довіри та партнерства	4.3.1. Батьки дітей з ООП позитивно оцінюють рівень організації інклюзивного навчання в закладах освіти громади				
	4.3.2. Батьки дітей з ООП позитивно оцінюють результати комунікації та зворотним зв'язком із закладами освіти, в яких навчаються їх діти				
	4.3.3. Проведення публічних звітів про результати роботи закладів освіти у контексті інклюзії				
КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ V. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА					
5.1. Планування та залучення фінансових ресурсів	5.1.1. Участь закладу освіти у грантових програмах				
	5.1.2. Співпраця з меценатами та благодійними фондами				

5.2. Матеріально-технічне забезпечення	5.2.1. Облаштування закладів освіти відповідно до принципів універсального дизайну та розумного пристосування				
	5.2.2. Облаштування ресурсних кімнат				
	5.2.3. Наявність спеціалізованих меблів, мультимедійного обладнання та навчальних матеріалів, адаптованих для осіб з ООП				
	5.2.4. Проведення регулярного моніторингу стану приміщень та обладнання, своєчасний ремонт і модернізація				
5.3. Кадрове забезпечення	5.3.1. Передбачення коштів на оплату праці педагогів, асистентів учителів / вихователів, практичних психологів, спеціальних педагогів та інших фахівців				
	5.3.2. Забезпечення фінансування курсів підвищення кваліфікації педагогів для роботи в інклюзивному середовищі				
5.4. Прозорість фінансового управління	5.4.1. Забезпечення прозорого обліку витрат на розвиток інклюзивного освітнього середовища				
	5.4.2. Регулярне інформування про розподіл і використання коштів через офіційні канали				

	5.4.3. Врахування пропозицій батьків, та педагогів при плануванні витрат				
КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ VI. МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ З ПИТАНЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ГРОМАДАХ					
6.1. Координація між закладами освіти громади	6.1.1. Наявність механізмів співпраці між керівником закладу освіти та представниками органів місцевого самоврядування				
	6.1.2. Регулярні зустрічі або консультації для вирішення проблемних питань та обговорення потреб осіб з ООП				
6.2. Взаємодія з ІРЦ	6.2.1. У громаді наявні послуги ІРЦ				
	6.2.2. Налагоджена співпраця закладів освіти та громади з фахівцями ІРЦ, залучення їх до необхідної підтримки дітей з ООП				
	6.2.3. Рівень залучення фахівців ІРЦ до освітнього процесу та консультування батьків				
	6.2.4. ІРЦ укомплектований необхідними фахівцями				
6.3. Робота органів соціального захисту	6.3.1. Залучення соціальних робітників до підтримки родин осіб з ООП (зокрема забезпечення супроводу дітей з ООП під час інклюзивного навчання)				

6.4. Співпраця з медичними установами	6.4.1. Регулярна організація медичних обстежень осіб з ООП у громаді				
	6.4.2. Забезпечення доступу до реабілітаційних послуг для осіб з ООП				
	6.4.3. Розробка та впровадження програм раннього втручання для дітей дошкільного віку				
6.5. Залучення громадських організацій та волонтерів	6.5.1. Підтримка ініціатив, спрямованих на інтеграцію осіб з ООП у громаду				
	6.5.2. Залучення волонтерів для організації позакласної діяльності та соціальної підтримки родин осіб з ООП				
	6.5.3. Організація спільних заходів для підвищення обізнаності учасників освітнього процесу про інклюзію				
	6.5.4. Публічне інформування усіх учасників освітнього процесу про ресурси, програми та досягнення у сфері інклюзії				